

نگاهی مجدد به روایی و پایایی پرسشنامه MDBQ

نشریه پایش

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۵/۶/۲۹

سال شانزدهم، شماره دوم، فروردین - اردیبهشت ۱۳۹۶ صص ۲۵۱-۲۵۰

[نشر الکترونیک پیش از انتشار - ۱۱ دی ۹۵]

سردبیر محترم

پژوهشگران برای رسیدن به ناشناخته ها و نادانسته های جهان هستی و پیدا کردن حقایق زندگی انسان ها و گسترش علم، همواره محتاج تحقیق بوده اند و برای نیل به برخی اهداف، وجود ابزار بسیار ضروری و حیاتی به نظر می رسد. در پژوهش های روانی و اجتماعی نیز محققان محتاج استفاده از ابزاری روا و پایا می باشند تا بتوانند به نتایج صحیح و مناسبی دست پیدا نمایند. در مقاله ای که در مجله علمی- پژوهشی پایش به طبع چاپ رسیده است [۱]، از پرسشنامه "Manchester Driving Behavior Questionnaire" استفاده گردیده است. در روایی و پایایی این پرسشنامه، به چند نکته مجهول برخورد نموده ام که امیدوارم سردبیر محترم مجله بتوانند این موارد را روشن نمایند. در بسیاری از کشورها مانند ایران، اتومبیل ها همیشه در سمت راست جاده های دوطرفه قرار می گیرند و فرمان اتومبیل در سمت چپ آن قرار دارد (چپ- فرمان). در مقابل در برخی کشورها این قضیه کاملاً برعکس است یعنی اتومبیل ها راست- فرمان بوده و جهت حرکت خودروها در راه های دوطرفه هم برعکس است. از مهمترین این کشورها می توان به بریتانیا، استرالیا، ژاپن، نیوزیلند و هندوستان اشاره کرد. در جدول شماره یک ردیف شماره ۲۵ آمده است "در حالی که اتومبیل ها در یک باند جاده به سمت چپ جاده اصلی می پیچند، آنقدر حواستان به ترافیکی که از سمت راست می آید جلب شده، که ناگهان با اتومبیل جلویی برخورد می کنید" و نیز در ردیف ۲۴ همین جدول "در پیچیدن به سمت چپ با یک دوچرخه سوار که در کنار شما بوده است، برخورد کرده اید". باید توجه داشت که پرسشنامه رفتار رانندگی منچستر مربوط به کشور انگلستان است و در کشور ایران باید سمت حرکت اتومبیل بر خلاف کشور انگلستان در نظر گرفته شود. همچنین در ردیف شماره ۴۲ آمده است "در سبقت گرفتن از وسیله نقلیه ای، متوجه نشده اید که برای گردش به راست، علامت می دهد". در ردیف ۴۰ از جدول شماره ۲ ذکر شده است "برای این که به ترافیک برخورد نکنید، از سمت راست جاده حرکت می کنید و سبقت می گیرید" ردیف ۳۶ "به هنگام سبقت از سمت راست، برای اجتناب از برخورد با ماشین رو به رو به طور سرسام آوری سرعت گرفته اید" و در جدول شماره ۳ ردیف ۵۰ "موقع رفتن به سمت راست، در تخمین فاصله عبوری اشتباه کرده اید اما از آن موقعیت جان سالم به در برده اید". با دقت در جملات نقل قول شده فوق الذکر متوجه خواهیم شد که این پرسشنامه برای کشور ایران روا نگردیده است. پیشنهاد می گردد مجدداً در روایی این ابزار تجدید نظر گردد. با تشکر از همه کسانی که برای پیشرفت علم تلاش می کنند.

مسیر جهت حرکت وسایل نقلیه در کشور استرالیا

با تقدیم احترام

محمد منبعی: عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران

حمید رضا آقا بابائیان: عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران

تلفن تماس: ۰۶۱۴۲۴۲۶۰۱۳ Email: hamidrezaaghababaeian@yahoo.com

منابع

1.Esmailzadeh H, Majdzadeh SR. Ibrahimipoor H , Dehnavieh R. Assessment of the Iran health innovation system and provide corrective suggestions Payesh 2013; 12, 1: 5-16 [Persian]